

na dnevnem redu in uzmoviči odnesejo prav vse, kar jim pade pod roke.

Skoda vsled povodnji v Savinjski dolini. O razdejanjih, ki jih je povzročila nenadoma narasla Savinja tako na obstoječih obrambnih delih in mostovih, kakor na obmejnih zemljiščih, smo že poročali. Izšlo je tudi podrobno poročilo o poškodbah ob Savinji od Letuša do Celja, ugotovljenih o priliki oglada od strani oblastnih poslancev g. Ant. Cestnika in M. Levstika ter narodnega poslanca dr. Hodžarja. V sredo, dne 14. t. m., sa dalje oblastni poslanec Levstik in žarodni poslanec dr. Hodžar ogledala posledice povodnji po narasli Hudinji. Posebno huda so razdejanja ob bregovih Hudinje nad Majdičevim mlinom in Škofjovasio. Skoraj vse dosedanje obrambne naprave so zrahljane, na mnogih mestih popolnoma porušene, voda je odnesla zopet neverjetno mnogo najrodovitnejše zemlje obrežnim posestnikom. Široko in strokovno zasnovana akcija za končno regulacijo Savinje in njenih pritokov je eno najnujnejših vprašanj v celjskem okraju. Priznati moramo, da je okrajno glavarstvo pridno na delu, od mariborske oblasti pa sta si predsedni kg. dr. Leskovar in gradbeni inženjer g. Fišer ogledala posledice povodnji. Po končanem ogledu se je vršil v Celju še sestanek obeh funkcionarjev z zgoraj omenjenimi poslanci v pogledu odpravi. V kratkem je pričakovati posebne ankete prizadetih faktorjev glede vprašanja regulacije Savinje in njenih pritokov.

Ugotovitev škode radi zadnje poplave v gornjegrajskem okraju. Takoj prve dni po zadnji poplavi je odposlal mariborski oblastni odbor šefa gradbenega oddelka g. inž. Fišerja v po povodnji prizadete kraje, da ugotovi škodo. Za inž. Fišerjem se je podal v gornjegrajski okraj g. predsednik oblastnega odbora dr. Leskovar. Pregled po povodnji prizadetih krajev je pokazal, da zadnja poplava ni oškodovala krajev v Mežiški dolini, ampak je tamkaj videti le še sledove lanskih poškodb radi povodnji. V gornjegrajskem okraju je poškodovala povodenj cestno zvezo Radmirje—Solčava—Luče—Gornji Grad. Treba pa posebej poudariti, da je poplava ceste Luče—Solčava radi lanske povodnji pri letošnji vzdržala. Od Luče do Ljubnega je razdrtil precej škarp. V Radmirju močno poškodovan most je že popravljen in je izvrši delo gornjegrajski okrajni zastop. V Gornjemgradu je Dreta most popolnoma razdrtil ter odnesla hlodove, ki so ga pa našli nekaj kilometrov nižje in se bo dal porabiti ta les pri popravu. K popravu tega mosta bode poleg okrajnega zastopa prispeval tudi precejšnjo svoto oblastni odbor. Močan plaz je zasul okrajno cesto na Černivcu (prelaz iz Stajerske na Kranjsko). Nadalje je poškodovan most na Kropi v Žadrecki dolini, vendar je promet mogoč in bo popravljen škodo okrajni zastop. Vas Luče leži nižje nego struga Savinje. Da bi bili Lučani zavarovani pred povodnjjo, so zgradili poseben obrambni zid in tega je zadnje neurje pretrgalo na več mestih in je voda poškodovala vas ter okrajno cesto. Škoda, katero je povzročila povodenj na okrajnih cestah in mostovih, še ni tako občutna, ampak bolj prizadeti so posamezniki in to predvsem lesni trgovci. V Gornjemgradu je odneslo valovje dva velika jeza in povzročilo g. Podbrežniku škodo nad dva milijona Din, ker mu je poleg jeza odneslo ogromne zaloge lesa. Povodenj je šla z vsem lesom, ki je bil pripravljen pri žagah za splave. Že vse zbite in za odhod pripravljene splave je odtrgalo in odpravilo les. Ogromno škodo zasebnikom si je ogledal g. narodni poslanec Pušenjak, ki bo posredoval v Beogradu za državno podporo. Poškodb vsled povodnji krog Celja, katere je napravila predvsem Hudinja, oblastni odbor ni pustil oceniti, ker spadajo ti kraji že pod kompetenco hidro tehniškega oddelka na velikem županstvu in bo ugotovil ta škodo in izposloval državno podporo.

Okrajna cesta I. razreda na progi Gornji Grad—Nova štifta—Kamnik je vsled po poplavi povzročene porušitve dveh mostov in drugih znatnih poškodb za promet z vozili do nadaljnjega nerabna. Zopetna vpostavitve mostov in odstranitev nedostatkov se svoječasno objavi.

stopnice Marijinih družb in Dekliških zvez: iz Sv. Marjete niže Ptuj, Poljan, Vurberga, Spodnje Polskave, Fram, St. Janža, Cirkove, Sv. Lovrenca in Hoč. Po navduševalnih besedah g. kanonika Časla je predsednik zaključil lepo uspehi, dve uri trajajoči tabor, ki bo ostal vsem udeležencem v lepem spominu, najlepši spomin pa mu bo delo in življenje po cirilmetodijski ideji in po navodilih najboljšega apo stola te ideje — škofa Slomška!

Cadram. Naš Orel hoče v nedeljo, dne 25. septembra, pokazati, koliko je napredoval tekmo enega leta v telovadbi. Na vrtu g. Kunej priredi namreč v nedeljo, ob pol treh popoldne, večji telovadni nastop, ki bo združen z raznimi drugimi slovesnostmi. Predvsem pa moramo omeniti bogato tombolo, ki se vrši takoj po nastopu. Če ti je sreča mila, lahko ta dan za par dinarjev dobiš zlato uro, peč, voz rezanega lesa, še eno uro, ovco itd. Naj se torej vsak potruži, da si preskrbi tombolske karte pravočasno. Večinoma so že v predprodaji prodane. Kdor hoče biti srečen, naj to pot poskusi!

Sv. Barbara v Haložah. Pri nas se je preteklo nedeljo poživilo društveno življenje z ustanovitvijo Dekliške zveze. Vršil se je obenem z ustanovitvijo dekliške organizacije po službi božji tabor deklet pred župno cerkvijo, ki so na njem nastopile zastopnice dekliških zvez iz dekanije. S posebnim aplavzom je bil sprejet navduševalen govor M. Zelenikove iz Hajdine. Prišel je tudi odposlanec Prosvetne zveze iz Maribora. Popoldne so se javnosti predstavile dekleta domače župnije s predstavo izvirne igre agilnega mladinskega organizatorja g. Verbanjskega. Delovanju nove Dekliške zveze želimo mnogo uspeha.

Sv. Ana v Slov. gor. Oprostite, g. urednik, da se zopet oglašam v Vašem cenj. listu. Pri nas se je vršila prireditve slovenjgoriške orlovske družine. Ta dan je prihitel cvet in up lepše bodočnosti mladih Slovenskih gor. V krasno preslikani cerkvi, kjer je navdušeno govoril Orlom v spomin naš rojak, bivši anikiški župnik preč. g. Franc S. Mažir, ki se mudi na štirimesečnem dopustu v svojem rojstnem kraju. Po sv. maši je bila zadnja procesija z Najsvejšim, katere pač ne bomo nikoli pozabili. Naredila je najboljši utis na naše ljudstvo. Popoldanska telovadba je tudi častno izpadla. Vidi se, da orlovska organizacija žanje vedno večje uspehe. To je bil prvi dan, katerega si bo anovski Orel

Ogenj iz neznanega vzroka. V noči od zadnjega četrtka na petek je izbruhnil požar v zgornjem delu stanovanjskega poslopja g. Grebenca nasproti železniški postaji Trbovlje ter na desni strani Save. V omenjenem poslopju stanuje zelo veliko revnih družin, ki so si komaj otele golo življenje, večina skromnega imetja je postala žrtev ognja. Dve požarni brambi sta bili takoj na mestu nesreče in se jima je posrečilo ogenj pogasiti in je pogorel le gornji del stanovanjske hiše. Kdo je zakrivil nesrečo, še ni znano. Več ubogih družin bo sedaj na zimo brez strehe.

Požar v župniji Dobje. Strašna nesreča je zadela v soboto, dne 17. t. m., dobro in daleč na okrog spoštovano družino Brdavskego iz Ravnega, ker je ob pol 12. uri med kratko nevihto udarila strela v gospodarsko poslopje, katero je bilo takoj v ognju, da so komaj živino rešili. Hiša je bila komaj 30 korakov oddaljena in s slamo krita, se navzlic napornemu gašenju vsled prevelike vročine ni mogla rešiti, posebno še radi tega, ker je veter vlekel proti hiši. Pohvala se mora izreči požarni brambi iz Planine in vsem drugim, ki so pridno in neumorno gasili, posebno ženam in dekletom, ki so vstrajno in z velikim naporom vodo donášala. Škoda se ceni nad 150.000 D, zavarovano pa je bilo pri družbi »Vardar« za 4000 Din. Posesnica in vdova Urša Gračnar je bila dobrotljiva in usmiljena do revežev; upamo, da bo tudi ona našla sedaj usmiljena srca, brez katerih ne bo mogla postaviti si svoj dom!

Moderni ovčar. Mi si ovčjega pastirja ne moremo predstavljati drugačnega nego je in kakršnega smo vajeni videti. Toda v krajih, kjer ima lastnik po več desetisočev ovac, je ovčji pastir opremljen z avtomobilom. V Avstraliji, Kanadi in drugod, kjer imajo ovac, da sami ne vedo koliko, je videti pastirja, kako se vozi med tropami semintja, poleg sebe v avtomobilu pa ima svojega ovčarskega psa. Na njegovo znamenje skoči pes iz avta ter nažene ovce, če so se porazgubile. Nato pa spet skoči k pastirju na avto.

Dr. Valerija Valjavec, Maribor, se je preselila v Aleksandrovo cesto št. 6 (Zadružna gospodarska banka) ter ordinira od 8. do 9. in od 14. do 16. ure. 1287

Občinske volitve. Sestavljalce kandidatnih list opozarjamo, da dobijo vsa določila o občinskih volitvah v zakonu o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji. Dobi se za 5 D v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Prodajo opalograf po zelo ugodni ceni. Vprašati je v Cirilovi tiskarni.

Gospodarstvo.

KAKO SE SPLAČA PRIDELOVANJE ŽITA IN PROIZVADJANJE MLEKA?

Za naše razmere se sicer še niso objavili tozadevni točni podatki, vendar nam koristi in nas zanima, da poizvedemo, koliko stane pridelovanje raznih gospodarskih pridelkov v krajih, katerih razmere so mestoma podobne našim. Tako je n. pr. ugotovil knjigovodstveni urad nižje-avstrijske kmetijske zbornice na podlagi zanesljivih in točnih knjigovodstev vzornih kmetij pridelovalne stroške za žito in mleko in sicer za leto 1926. Zadevna ugotovitve se je izvršila na podlagi švicarskega načina g. Laur-a.

V navedenih kmetijskih obratih so bile leta 1926 dejanske dosežene povprečne cene za 100 kg v dinarjih: pri pšenici 318,08, pri rži 218, pri ječmenu 244, pri ovsu 216 in pri mleku 276,24.

Pri obrestni meri delujoče glavnice (aktivnega kapitala) 6,5% bi znašali pridelovalni stroški za 100 kg: pšenice 375,76, rži 321,76, ječmena 318,48, ovsa 289,84 in mleka 329,44 Din. — Pri obrestni meri delujoče glavnice 3% bi znašali pridelovalni stroški za 100 kg: pšenice 316, rži 264, ječmena 266,48, ovsa 246,96 in mleka 278,08 Din.

Pri obrestni meri delujoče glavnice 0% bi znašali pridelovalni stroški za 100 kg: pšenice 270,32, rži 228, ječmena 226,16, ovsa 209,12 in mleka 235,60 Din.

z zlatimi črkami zabeležil v svojo kroniko. Naš odsek je prišel še komaj iz zibelke, pa že krepko napreduje. Orli Anovčani, naša je mladost, a naša je tudi bodočnost. Porabimo svoje mlade sile v našo korist in dobrobit naše drage domovine, nad kojo ponosno plapolata veličastni orlovski prapor. Če bomo hodili po poti, katero so nam začrtali naši voditelji, nam ne bode nikoli žal. Ne strašimo se groženj nasprotnikov, ki omalovažujejo naše delo in naš polet. Na poti našega življenja naj nam bo vzor Kristus, pred kojim ponižno klonemo »Orel« svojo ponosno glavo. Naša pot pelje po beli cesti poštenega veselja, za solnčnimi cilji naše najlepše mladinske organizacije Orla. Zato pa kličemo vsem, ki so izven naših vrst, pridružite se nam in ne bode vam nikoli žal. Bratje, le korajžno naprej za križ častni in svobodno zlato. Vsem bratom Orlom in sestram Orlicam pošiljam čez naše zelene hribočke in krasne dolinice, kroz širno našo domovino krepki orlovski pozdrav. Bog živ!

Priporočljive knjige.

»Dušica« III. del je izšel. Zaradi nepredvidenih zaprek je šele zdaj izšel III. del tega obsežnega romana. Povest je tako zanimiva, da so čitatelji prav težko pričakovali tretjega dela. Višek vse zanimivosti, največja napetost povesti z najživahnejšimi dogodki je ravno v III. delu. Roman »Dušica« je zanj najširše kroge slovenskih čitalcev lepah povesti. I. del stane broš. 16 Din, II. del broš. 25 Din, III. del broš. 32 Din. III. del obsega knjigo do 500 strani. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5, ali pa Aleksandrova cesta 6.

»Dom«, roman iz šlezjskih hribov. Prevod. Nemški spisal Pavel Keller. Cirilova knjižnica XX. zvezek, v zalogi Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena broš. 22, vez. 35 Din. »Gorje, kdor nima doma«, ta pesnikov bolesten vzklík je oni veliki problem brezdomovinstva, v katerem hira milijoni ljudi in si ne vedo pomagati. Ta problem mojster pisatelj Pavel Keller rešuje v tem romanu in ga reši z besedami: »Kaj je dom? Dom ni prostor. Dom ni prijateljstvo. Dom ni ljubezen. Dom je mir, mir v srcu, mir v družini, mir v soseski.« Povest je polna živahnih dejanj, ki se dramatično stopnjujejo v stalni napetosti. Ljubezen dveh, katerih domova in družini sta sprti, ustvari končno dom

Iz navedenih primerov je povzeti, da so povprečne cene pšenice krile leta 1926 le tridesetno obrestovanje vloženega kapitala. Leta 1925 so krile povprečne cene pšenice obrestovanje delujoče glavnice še v izmeri 6,5%. Cene rži leta 1926 pa so bile nižje kot pridelovalni stroški, čeprav ne vpoštevamo nikakega obrestovanja vlozene glavnice. Pridelovanje rži je torej lansko leto pomenilo na Nižje-Avstrijskem občutno izgubo. Povprečne cene ječmena so obrestovale delujočo glavnicu leta 1926 z 1,5%, cene ovsa pa z 0,5%. Nekoliko prijaznejša je tozadevna slika pri mleku. Povprečna cena mleka Din 276,24 za 100 l je obrestovala vloženo glavnicu z 3%.

Cene navedenih kmetijskih pridelkov se gibljejo torej na Nižje-Avstrijskem v zelo skromnih in mnogokrat v do celja neogovarjajočih mejah. Ako bi se podobni računi in gotovitve napravile tudi pri nas, bi brezdvomno ne prišli do boljšega zaključka. Nikakor ni torej neupravičena in pretrana naša skromna zahteva, ako povdarjamo potrebo, da naj bi cene kmetijskih pridelkov bile tako visoke, da bi primerno obrestovale v kmetijski obrat vložene glavnice in da bi razen tega plačale še od kmečke obitelji izvršeno delo. Do izpolnitve te skromne želje in zahteve pa pri nas spričo sedanjih narodno-gospodarskih razmer in spričo zastalega kmetovanja še menda ne bomo kmalu prišli.

F. Wernig.

VINOGRADNIŠTVO.

Stanje vinogradov. Zadnji dež je zelo blagodejno vplival na grozdje, ker smo imeli precej sušno in vetrovno vreme. Grozdje se je lepo razvilo, dozoreva in sladkoba raste z vsakim solnčnim dnevom. Prejšnji teden brani portugizariji so kazali 15—18% sladkorja po klosterneuburški tehtnici, kar kaže, da se je s trgatvijo prerano začelo. Mošči vsebujejo še precej kisline in še niso dosegli najvišje stopnje zrelosti v naših krajih. Ponekod so črvi naredili precej škode; ose srkajo sladki sad in škorci so vsakdanji gosti v vinogradu. Obeta se kvalitativno izvrstna trgatve, čeravno bo dosegla komaj 50—60% normalne letine. Cene se bodo razvile šele s pričetkom trgatve.

Ne berite prerano! Strokovnjaki so mnenja, da bi znalo letos imeti dobro vinsko kapljico, slično l. 1917 ali 1921, ako nam zadnji tedni ne bodo nagajali z deževjem. Ker je grozdje že mehko in sladko, mislijo mnogi, da je tudi že zrelo. Ko pa mošt odvre, se nenadoma prikaže neprijetna kislina, ki se v navidezno zrelemu grozdju ni okusila. Takim rano branim vinom manjka poznejše fini duh cvetlice in harmonija sestavnih delov. Kdor hoče imeti prav res kaj dobrega v kleti, naj ne bere pred 10. oktobrom, ako ga k temu ne prisilijo izredne okolnosti.

Uvoz vina v Avstrijo se je zopet nekoliko olajšal s tem da uvoznikom ni treba več prositi pristojnega nemškega ministra za uvozno dovoljenje. Vsak sme prosto uvažati ko likor hoče in kakega vina hoče ne glede na alkoholno stopnjo, samo da plača carino, davke in takse. Pred našo trgovinsko pogodbo z Avstrijo se je moralo plačevati za vsakih 100 kg vina bruto za neto 60 zlatih kron, ako je vino vsebovalo manj kakor 13% alkohola, in 30 zlatih kron, ako je imelo več kakor 13% (13—18%). V trgovski pogodbi pa smo dosegli, da smemo iz Slovenije uvažati tudi pod 13% vina po nižani carini 30 zlatih kron v izmeri 80.000 hl in sicer 40.000 hl belega in 40.000 hl črnega vina. Da se ta količina ne prekorači, je dunajsko trgovsko ministrstvo vodilo natančno evidenco o uvoženem vinu in je dovolilo uvoz samo na podlagi uvoznega dovoljenja. Tudi to je sedaj odpadlo. Uvoz je prost za vsa vina, v vsaki množini, bela ali črna, najsi imajo pod ali nad 13% alkohola se plača samo 30 zlatih kron carine. Čeravno so uvozni stroški še vedno zelo visoki, ter znašajo okrog 6 Din za liter brez prevoznine itd. je vendar upati, da bo letošnja dobra kakovost naših vin v zvezi z gornjimi olajšavami in slabimi izgledi na trgatve v Avstriji oživela zopet naš izvoz.

obeh, obenem pa cele soseske. Življenje romantične šlezjske vasi, ki je tako podobna naši vasi, prav realistično odseva iz cele povesti. Knjigo, ki je svoji ličnosti in obsežnosti primeroma poceni, toplo priporočamo, posebno še našim knjižnicam, ki bodo s to povestjo zelo ustregle vsem čitateljem.

Za razvedrilo.

Potrebna skrb. Kmetič je gledal na njivi, ko se mu je valil izpod pluga le debel krompir in rekel svoji ženi: »Ti, letos bo pa slaba za rejo rašicev! Nič ni drobnega krompirja letos!«

Previden zdravnik. K zdravniku je prišel bolnik, ki je razlagal svojo bolezen: »Veste, zelo sem postal pozabljiv. Čez pol ure že ne vem, kaj se je preje godilo!« — Zdravnik pa mu je odgovoril: »Vas bom že preiskal, samo prosim, da naprej plačate vizito, da potem ne boste pozabili!«

Hitro izgovor. Deček je kradel jabolka v sosedovem vrtu. Gospodar ga je pa zajel: »Kaj delaš na drevesu?« — Deček pa se je izgovoril: »Jabolko je padlo z drevesa, bi ga pa rad nazaj obesil!«

Najboljše! Sodnik je rekel obsojencu: »Zoper kazni imate pravico se pritožiti. Ali se temu odrečete?« — Obsojenec: »O seveda, gospod sodnik, kazni se pa prav rad odrečem!«

V nedeljo, dne 2. oktobra 1927, se vrši v Ptuj na Florijanskem trgu pred magistratom ob treh popoldne velika

LJUDSKA TOMBOLA

Pri tej tomboli je prvi in glavni dobitnik lep, mlad konj, drugi dobitnik moško kolo (bicikl), tretji klaftra drv, vreča moke, koža za čevlje, sodček piva itd. itd. Vseh dobitkov je 300. Vsaka tablica stane samo 3 Din. Zato vabimo vse Ptujčane in vse bližnje in daljne sosede in prijatelje, naj pridejo v nedeljo, dne 2. oktobra, k nam, kjer jih gotovo čaka sreča, da za 3 Din dobe lepega konjička. Na svidenje! 1290